

Van denken naar doen en vice versa

Door **Werner van de Vrede**, ambulans behandelaar Buurtzorg T, Amsterdam Centrum

Theorie en praktijk hebben een ongemakkelijke relatie, maar ze zijn wel onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zonder theorie is het handelen slechts blind giswerk en zonder praktijk is theorie een lege huls. *Denken over sociaal werk* heeft als doel de praktijk van het sociaal werk te voeden, inspireren en ondersteunen op basis van een breed spectrum van theoretische invalshoeken. In de inleiding stellen de auteurs expliciet dat deze theorieën niet opgevat moeten worden als verschillende gereedschappen waarmee de sociaal werker de praktijk vorm kan geven. De praktijk is daarvoor te complex. Mensen handelen niet altijd vanuit instrumentele rationaliteit en zijn niet altijd rationele actoren. De praktijk is weerbarstig en standaardoplossingen passen zelden perfect op concrete situaties. Dit maakt het denken over sociaal werk niet nutteloos, integendeel. Een goede sociaal werker is een reflexieve professional die de

kaders die zij hanteert kan toetsen aan de dagelijkse realiteit. Kennis van verschillende filosofieën en theorieën kan de eigen praktijk uitdagen en verdiepen. Denken en doen versterken elkaar. Het is niet de bedoeling van de auteurs dat dit boek van a tot z als een studieboek uitgediept wordt. Dat mag natuurlijk wel, maar het is ook prima als de lezer die hoofdstukken die relevant zijn voor haar praktijk eruit pikt en zich laat inspireren.

Denken over sociaal werk heeft twintig hoofdstukken verdeeld over vier delen. Het eerste en kortste deel gaat over duurzame dilemma's in het sociaal werk. Hier gaan de auteurs in op de rol en positie van de sociaal werker in de samenleving. Het tweede deel, 'Perspectieven op handelen en sociaal werk' bespreekt grootheden als Hannah Arendt, Zygmunt Bauman en Michel Foucault. Een

sociaal werker moet handelen. Wat betekent dit in een steeds onzekerder wordende wereld? Hoe verhouden macht en verzet, individu en structuur, micro- en macroperspectief zich tot elkaar? In het derde deel wordt nagedacht over sociale rechtvaardigheid. In dit deel komt mooi naar voren hoe denken zich verdiept in discussie en kritiek. Nussbaum en Sen verwoorden hun denken over rechtvaardigheid in discussie met John Rawls en met elkaar. In dit deel is 'capability' een sleutelwoord, maar wordt ook ruimte gemaakt voor Ubuntu (een ethische, humanistische filosofie uit het zuiden van Afrika) en een fundamentele kritiek op het kapitalisme. 'Sociaal werk op de brug tussen mens en samenleving' is het vierde en laatste deel van dit boek. Hier kijken de auteurs aan de hand van de hiervoor opgedane theorie naar de praktijk in een stedelijke context en doen ze aanbevelingen voor de beleidspraktijk van sociaal werkers. Dit deel is gericht op de Vlaamse praktijk en hoewel er verschillen zijn met de Nederlandse situatie zijn de overeenkomsten groot genoeg om ook dit deel ter harte te nemen. Ook hier heeft de sociaal werker meer mogelijkheden een kritische beleidsrol te vervullen als zij minder afhankelijk is van financiering van de overheid.

Denken over sociaal werk is een rijk en inspirerend boek. Of de overdaad aan kleurenfoto's nodig was geweest is een kwestie van smaak, maar het staat het leesplezier niet in de weg: grasduinen maar!

P. Raeymaeckers et al., (2021)

Denken over sociaal werk

Leuven; Acco (430 pg., €48,50)
samengesteld door Werner van de Vrede